

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2016. gada 14. jūlijā

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Uldis Ķinis, tiesneši Kaspars Balodis un Daiga Rezevska,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 95/2016),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta 2015. gada 8. decembra noteikumu Nr. 709 “Noteikumi par izmaksu noteikšanas metodiku un kārtību, kādā pašvaldība atbilstoši tās noteiktajām vidējām izmaksām sedz pirmsskolas izglītības programmas izmaksas privātai izglītības iestādei” (turpmāk – Noteikumi Nr. 709) 6. punktu (turpmāk arī – apstrīdētā norma), ciktāl tas neparedz aprēķinā par vienam izglītojamajam pirmsskolas izglītības programmā nepieciešamajām vidējām izmaksām ņemt vērā visus reālos (faktiskos) izdevumus, par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. panta pirmajam teikumam un 112. panta pirmajam teikumam un spēkā neesošu no tā pieņemšanas dienas.

2. Noteikumu Nr. 709 6. punkts nosaka:

“Pašvaldības atbalsts tiek aprēķināts, ņemot vērā pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādes izmaksas budžeta gadā. Izmaksu aprēķinā atbilstoši ekonomiskās klasifikācijas kodiem iekļauj šādus pašvaldības izglītības iestāžu

iepriekšējā gadā pēc naudas plūsmas uzskaitītos izdevumus un šajā punktā minētās aprēķinātās vērtības, kuras dalītas ar audzēkņu skaitu attiecīgajās pirmsskolas izglītības iestādēs:

6.1. atalgojumi (EKK 1100) (izņemot pedagogu atalgojumu, kuru piešķir kā mērķdotāciju no valsts budžeta);

6.2. darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, pabalsti un kompensācijas (EKK 1200) (izņemot valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, kuras piešķir kā mērķdotāciju no valsts budžeta);

6.3. mācību, darba un dienesta komandējumi, dienesta, darba braucieni (EKK 2100) (izņemot tos, kas finansēti no Eiropas Savienības fondiem);

6.4. pakalpojumu samaksa (EKK 2200):

6.4.1. pasta, telefona un citi sakaru pakalpojumi (EKK 2210);

6.4.2. izdevumi par komunālajiem pakalpojumiem (EKK 2220);

6.4.3. iestādes administratīvie izdevumi un ar iestādes darbības nodrošināšanu saistītie izdevumi (EKK 2230);

6.4.4. remontdarbi un iestāžu uzturēšanas pakalpojumi (izņemot ēku, būvju un ceļu kapitālo remontu) (EKK 2240);

6.4.5. informācijas tehnoloģiju pakalpojumi (EKK 2250);

6.4.6. īres un nomas maksa (EKK 2260);

6.5. krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, kurus neuzskaita pamatkapitāla veidošanā (EKK 2300):

6.5.1. izdevumi par precēm iestādes darbības nodrošināšanai (EKK 2310);

6.5.2. kurināmais un enerģētiskie materiāli (EKK 2320);

6.5.3. zāles, ķīmikālijas, laboratorijas preces, medicīniskās ierīces, medicīniskie instrumenti, laboratorijas dzīvnieki un to uzturēšana (EKK 2340);

6.5.4. kārtējā remonta un iestāžu uzturēšanas materiāli (EKK 2350);

6.5.5. valsts un pašvaldību aprūpē un apgādē esošo personu uzturēšanas izdevumi (EKK 2360) (izņemot ēdināšanas izdevumus (EKK 2363));

6.5.6. mācību līdzekļi un materiāli (EKK 2370) (izņemot valsts budžeta dotācijas mācību līdzekļu iegādei);

6.6. izdevumi periodikas iegādei (EKK 2400).”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;

2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;

- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmumi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20.panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par normatīvo aktu atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā var iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem materiāliem izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja ir māte bērnam, kurš sasniedzis vecumu pirmsskolas izglītības iegūšanai. Pieteikuma iesniedzēja ir noslēgusi līgumu ar privāto pirmsskolas izglītības iestādi, jo pašvaldība viņas bērnam nenodrošina vietu pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādē. Savukārt [...] pašvaldība katru mēnesi sedz izmaksas par privāto pirmsskolas izglītības pakalpojumu (*summa*) euro apmērā. Minētais līdzfinansējuma apmērs noteikts ņemot vērā izmaksas, kas atbilst vienam izglītojamajam pirmsskolas izglītības programmā nepieciešamajām vidējām izmaksām attiecīgās pašvaldības izglītības iestādēs. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētā norma, kas nosaka konkrētas izdevumu pozīcijas, kas iekļaujamas aprēķinā par vienam izglītojamajam nepieciešamajām vidējām izmaksām attiecīgās pašvaldības iestādēs, neatbilst Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 112. panta pirmajam teikumam.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja viņa ir

izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja personai šādu iespēju nav. Turklāt atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 2. punktam pieteikumā ir jāpamato vispārējo tiesību aizsardzības līdzekļu izmantošana vai to neesamība. Šā panta ceturtās daļas otrais teikums paredz: ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, pieteikumu Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka nepastāv efektīvi tiesību aizsardzības līdzekļi, kā novērst tās iespējamo pamattiesību aizskārumu. Vēršanos administratīvajā tiesā konkrētajā gadījumā nevarot uzskatīt par efektīvu vispārējo tiesību aizsardzības līdzekli. Turklāt apstrīdētā norma esot formulēta nepārprotami. Pieteikumā sniegts pamatojums tam, ka termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā, ceturtās daļas otrajā teikumā un sestās daļas 2. punktā noteiktajām prasībām.

7. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktam pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums. Juridiskais pamatojums Satversmes tiesas likuma izpratnē nozīmē juridisko argumentāciju, kurā pamatota apstrīdētās normas neatbilstība katrai pieteikumā norādītajai augstāka juridiskā spēka tiesību normai. Turklāt ir jāpamato, ka tieši šī neatbilstība izraisa Pieteikuma iesniedzējai pamattiesību aizskārumu.

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 112. panta pirmajam teikumam.

No pieteikumā sniegtā juridiskā pamatojuma izriet, ka pēc būtības apstrīdētās normas atbilstība Satversmei tiek apšaubīta tāpēc, ka Pieteikuma iesniedzējai ir būtiski palielinājušies izdevumi par privāto pirmsskolas izglītības pakalpojumu. Proti, līdz 2016. gada 31. maijam par pirmsskolas izglītības programmas apgūšanu privātā izglītības iestādē papildu tika piešķirts arī valsts atbalsts. Savukārt no 2016. gada 1. jūnija par šādu pakalpojumu tiek paredzēts tikai pašvaldības atbalsts. Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka tai netiek piešķirts pietiekams pašvaldības līdzfinansējums, jo izdevumu aprēķinā netiekot ņemtas vērā visas faktiskās un reālās izmaksas. Turpretī tiem vecākiem, kuru bērniem tiek nodrošināts pirmsskolas izglītības pakalpojums pašvaldības iestādē, par šādu pakalpojumu neesot jāmaksā.

Pieteikumā sniegtais juridiskais pamatojums attiecas uz to, ka pašvaldība sedz izmaksas par privāto pirmsskolas izglītības pakalpojumu vienīgi apmērā, kas atbilst vidējām izmaksām attiecīgās pašvaldības izglītības iestādēs, tādējādi nenodrošinot vienlīdzīgu pieeju bezmaksas izglītībai. Taču šādu kārtību ir noteicis likumdevējs Izglītības likuma 17. panta otrajā prim daļā: “[..] Izmaksas sedz apmērā, kas atbilst vienam izglītojamajam pirmsskolas izglītības programmā nepieciešamajām vidējām izmaksām attiecīgās pašvaldības izglītības iestādēs. [..]” Ministru kabinets, savukārt, ar apstrīdēto normu ir noteicis šo vidējo izmaksu aprēķināšanas metodiku.

Pieteikumā nav sniegts pamatojums tam, ka apstrīdētajā normā noteiktā izmaksu aprēķināšanas metodika neatbilst Satversmei. Turklāt minēto metodiku un vidējo izmaksu aprēķināšanas kārtību reglamentē vairākas Noteikumu Nr. 709 normas. Pieteikuma iesniedzēja nav pamatojusi, ka tieši apstrīdētā norma ierobežo tai Satversmē noteiktās pamattiesības.

Līdz ar to pieteikuma juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas neatbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 112. panta pirmajam teikumam ir uzskatāms par acīmredzami nepietiekamu prasījuma apmierināšanai.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 95/2016).

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 2. kolēģijas priekšsēdētājs

U. Ķinis